

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inserat do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inserati davki posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Kneževa ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.361

ANGLEŠKA VLADA V KRIZI

Združena akcija konzervativcev in liberalcev proti delavski vladi — Volitve so neizbežne ter se bodo vršile že to jesen

London, 8. julija. Notranjepolitični položaj v Angliji je postal skrajno nesiguren. Splošno se pričakuje, da bo prišlo do odločitve že tekom tega tedna. Vedno bolj prevladuje prepričanje, da so nove volitve neizogibne ter da se bodo vršile najkasneje meseca novembra. Položaj je poostrišlo dejstvo, da sta Baldwin in Chamberlain sporazumela glede zahteve o zaščitni carini. Baldwin je v imenu konzervativcev vložil v spodnji zbornici resolucijo, v kateri se izjavlja konzervativna stranka za uvedbo povišanih carin in ostro obsoja politiko vlade, ki odklanja carinsko zaščito. Druga nevarnost grozi delavski vladi pri razpravi o dodatnem predlogu konzervativcev k finančnemu zakonu, s katerim odklanja konzervativci večje obdavčenje trgovskih družb. Ta predlog podpirajo tudi liberalci, zaradi česar je več kot verjetno, da bo vlada ostala pri glasovanju v manjšini. Glasovanje bi se imelo prvotno vršiti že danes, je pa bilo na željo vlade odgodeno do četrтка. Glede na nesigurno stališče zgornje zbornice je vlada v skrajno kritičnem položaju.

Francoski protest zaradi nasilja v Porenju

Intervencija francoskega poslanika pri nemškem zunanjem ministru
Zahteva izvedbo dogovorjene amnestije

Berlin, 8. julija. Včeraj je posetil zunanjega ministra Curtiusa francoski poslanik ter v imenu francoske vlade protestiral proti napadom in nasilju, ki ga izvajajo Nemci v Porenju nad onimi, ki so bili naklonjeni zasedbenim oblastvom. Nemški zunanji minister je v svojem odgovoru obžaloval te dogodke, vendar pa je izjavil, da se širi ta

pokret psihološko, tako da oblasti nimajo učinkovitega sredstva, da preprečijo vse incidente. Vsekakor pa bo nemška vlada storila vse, kar je v njeni moči. Francoski poslanik je tudi izrazil pričakovanje, da bo takoj izvedena amnestija, ki je bila dogovorjena že pred izpraznitvijo Porenja med Nemčijo in okupacijskimi oblastmi.

Odgovor Nemčije na Briandovo spomenico

Danes bo dr. Curtius v zunanjem odboru označil načela nemškega odgovora

Berlin, 8. julija. Nemška vlada bo prihodnje dni izročila svoj odgovor na Briandovo spomenico. Redakcija načrta je bila izvršena snoči na seji državnice vlade. Danes bo zunanji minister dr. Curtius označil v zunanjem odboru načela nemškega odgovora, da se v debati orijentira, koliko bo načrt odgovora pri strankah našel odobravanja. K temu pripominja »Vossische Zeitung«, da je razumljivo in da je bilo razvidno že iz pogajanj med Parizom in Berlinom pred objavo Briandove spomenice ter iz zadnjih govorov, ki jih je imel dr. Stresemann v Ženevi, da je nemška vlada naklonje-

na misli gospodarskega sodelovanja Evrope. V nemškem zunanjem uradu si zamišljajo še bolj ozko zvezo gospodarskih in političnih zadev Evrope nego Briand. Briand vidi le ono Evropo, ki je zastopana v Društvu narodov. Ako pa se govori o gospodarskem problemu Evrope, se ne more izločiti Rusija s približno 140 milijonov prebivalci. Če smo pravilno poučeni, piše »Vossische Zeitung«, bo v nemškem odgovoru tudi migljaj glede na Zedinjene države, ki niso v Društvu narodov, ki pa se morajo upoštevati, ako se govori o gospodarski zvezi Evrope.

Intenzivno delovanje komisij D. N.

Tekom julija bodo zasedale razne komisije, ki se bodo bavile predvsem v vprašanji mednarodnega intelektualnega sodelovanja

Ženeva, 8. julija. AA. Plenarna seja odbora za intelektualno sodelovanje se sestane v Ženevi 23. julija t. l. Pred to plenarno sejo bodo kakor vsako leto sestanki raznih pododborov. Prvici po treh letih se sestane pododbor strokovnjakov za proučevanje mladine o smotrih Društva narodov. Dela raznih drugih komisij se začne 3. julija z zasedanjem pododborov za strokovno izobrazbo. Tajnik Društva narodov sir Eric Drumond je podal pododboru poročilo o izvršenih njegovih nasvetih v raznih državah. Pododbor je proučeval razne podatke, ki bi se mogli dodati raznim navodilom, zlasti o potrebi vzgojne kinematografije, vzgojne radiofonije, organizacij potovanja in izmenjavi mladine.

Mednarodni odbor za intelektualno sodelovanje

začne svoja dela 7. julija. Bavi se bo z vprašanjem avtorskega prava in z vprašanjem pripravljalne konference, sklicane v Bruslju za leto 1935, glede mednarodne bernske konvencije o zaščiti avtorske svojine. Ta pododbor se bo dalje bavil z vprašanjem izdajateljskih pogodb, znanstvene svojine o ovirah mednarodnega širjenja knjig itd.

Pododbor za mednarodno zvezo univerz se sestane 10. julija. Pripravljeno ima poročilo o delih, ki so bila izvršena v toku leta, zlasti s strani konference zastopnikov ustanov za znanstveno proučevanje mednarodnih vezi in s strani konference direktorjev univerzitetnih uradov.

Pododbor za bibliografijo začne svoje delo 14. julija. Bavi se bo posebno z bibliografijo fizičnih ved z unifikacijo jezikovnih izrazov itd. Predlogi odbora za bibliografijo so: mednarodna izmena publikacij, izmena navodil med velikimi

knjižnicami za kupovanje tujih knjig, unifikacija bibliografije romanskih jezikov, intelektualna statistika itd.

Pododbor za književnost in umetnost se sestane 18. julija. Vzel bo na znanje delovanje mednarodnega urada, dela, vprašanje unifikacije mednarodnih katalogov ter katalogov za prosto prodajo umetniških del itd.

Glavna točka dnevnega reda mednarodnega urada za intelektualno sodelovanje bo proučevanje poročila specialnega odbora o programu dela in organizaciji odbora za intelektualno sodelovanje.

Ljapčev o zunanji politiki

Praga, 8. julija. Bolgarski ministarski predsednik Ljapčev je po svojem povratku iz Lane, kjer je bil sprejet od predsednika Masaryka, zastopnikom domačega in tujega tiska, podal obširnejšo izjavo o zunanjepolitičnih vprašanjih, zlasti pa o odnosih Bolgarije do posameznih držav. O odnosih Bolgarije do Poljske in Jugoslavije je poudarjal, da so korektni in da mu doslej o sklenitvi kakšne arbitražne pogodbe ni ničesar znanega. Med Italijo in Bolgarijo obstojajo dobri in prijateljski odnosi. Kar se tiče Male antante ne predstavlja balkanske zveze, temveč je docela srednjeevropska organizacija zainteresiranih držav.

Francoski letalci v Pragi

Praga, 8. julija. Včeraj je prispela semkaj iz Reimsa preko Strassbourga letalska eskadrila 6 francoskih letal. Iz Prage bodo leteli na Poljsko, Estonsko in Litvansko ter se po isti poti vrnili v Reims.

Ruski komunistični kongres

Moskva, 8. julija. Ob zaljučku stranke dneva komunistične stranke je bila sprejeta obširna resolucija, ki uvodoma odobrava politično linijo in delovanje vodstva in izvršnega odbora stranke. Resolucija poudarja, da mora komunizem izkoristiti vladajočo svetovno gospodarsko krizo in iz tega izvirajoče razpoloženje delavskih mas ter podvojiti svojo propagando. Ugotavljajoč, da je stranki uspelo poraziti trockiste ter levičarske in desničarske oportuniste, naglašajo resolucija, da mora stranka usmeriti svojo borbo proti socializmu in nacionalnemu fašizmu ter posvečati večjo pozornost stankovnemu gibanju, čigar vodstvo mora preiti docela v roke komunistov.

Preiskava palestinskih izgredov

Ženeva, 8. julija. Mandatna komisija, ki preiskuje palestinske nemire, je že sestavila svoje poročilo. Kakor se zadržuje v informiranih krogih, zastopa komisija v svojem poročilu v glavnem stališče Arabcev in graja angleško vlado, da ni znala uveljaviti svoje avtoritete. Le zastopniki Švice so se zavzeli za žide, dočim je angleški delegat, ki zastopa odkrito politiko Vatikana, ostro nastopal proti njim. Poročilo bo predloženo jesenskemu zasedanju Društva narodov.

Iz policijske kronike

Dva karambola zagrebških avtomobilistov. — Številne tatvine.

Ljubljana, 8. julija. Te dni sta se pripetila dva karambola, pri katerih so bili prizadeti zagrebški avtomobilisti. Prvi se je pripetil 5. t. m. okoli 16.25. Po Prešernovi ulici je privozil zagrebški avtomobil št. 3-563, ki ga je šofiral direktor Adolf Ziper. Zavil je na Dunajsko cesto, nato pa brez vsakega signala naglo krenil v vežo hotela »Slon«. Tik za njim je vozil tovorni avto inž. Rudolfa Jezernika iz Ljubljane. Tovorni avto se ni mogel takoj ustaviti in se je precejšnjo silo zaletel v Ziperjevega. Pri karambolu je imel Ziper okoli 500 Din škodo, zahteval pa je 5000 Din odškodnine, ki je pa najbrže ne bo dobil, ker je največ krivde na njegovi strani.

Drugi karambol se je pripetil na zloglasnem križišču Miklošičeve in Tavčarjeve ulice. Dijak Milan Feldstein iz Ljubljane se je peljal s kolesom proti hotelu »Union«, izza vogala pa je privozil zagrebški avto št. 3-366, ki ga je šofirala neka zagrebška baronica. Avto je kolesarja porinil par metrov naprej, končno pa je kolesar s kolesom vred odletel na pločnik. Pri padcu se je dijak poškodoval na nosu, škoda pa je kolo tako, da ima dijak 500 Din škodo.

Tretji karambol in sicer med dvema kolesarjema se je pripetil za vselejnom na Gosposvetski cesti. Po ozki poti švta goz na neprestano kolesarji v obeh smerih. Dne 5. t. m. sta se zaletela skupaj s kolesom in tricklom Ivan Kuhelj in Rajko Slamnjak. Pri karambolu sta ostala oba nepoškodovana, Kuhelj pa trpi 800 Din škodo.

Policiji so bile včeraj prijavljene tri tatvine. Pečarju Josipu Stepiču, stanujočemu v Rožni dolini 19, je nekoč v noči od 5. do 6. t. m. ukradel iz hleva na dvo-rišču devet zajcev belgijske pasme, vrednih 200 Din. — Zidarskemu delavcu Avgustu Horvatu je nekoč iz barake odnesel par čevljev in srebrno uro, oboje v vrednosti 350 Din. — Uradnik Josip Grošelj, stanujoč na Poljanski cesti 6, je prijavil, da sta bila te dni iz njegovega stanovanja ukradena dva damška čevlji, eden rjav, drug pa črn, v vrednosti 320 Din.

Anglija in pomorska razorožitev

Izjave Macdonalda o gradnji angleških križark — Anglija ne bo jamčila Rusiji za posojila

London, 8. julija, AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je bilo postavljenih ministrskemu predsedniku Macdonaldu več vprašanje o londonski pomorski pogodbi. Ministrski predsednik je odgovoril, da so razpravljali pri preliminarnih pogajanjih z Zedinjenimi državami lani avgusta in septembra o vprašanju obnove križark. Do ločenih je bilo tedaj 91.000 ton novih križark, ki naj bi se zgradile do l. 1936. Preliminarna pogajanja z Zedinjenimi državami so imela le namen, razčistiti tla za londonsko pomorsko konferenco. Končno je prišlo do sporazuma med Zedinjenimi državami in Japonsko, ki sta obe priznali Angliji pravico do zgraditve 91.000 ton

križark. Macdonald je še izjavil, da bo imela imperijalna konferenca priliko razpravljati o pomorskem gradbenem programu glede na londonsko pogodbo.

Zunanji minister Henderson je izjavil, da je že januarja l. 1927. obvestil zbornico, da ne bo jamčil za nobeno posojilo sovjetski vladi. Angleška vlada ne bo izpremenila svoje dosedanje politike.

Tajnik za Indijo Wegewoud Benn je obvestil zbornico, da so v Angliji dosegli prodaji 33.000 iztisov prvega dela poročila indijske ustavne komisije in 26.000 drugega dela. Na zahtevo tajnika za Indijo so bila vprašanja glede na sestavo indijske konference odložena do srede.

Angleška vlada o položaju v Indiji

Po trditvi vlade narašča prepričanje o potrebi ustavne rešitve indijskega problema

London, 8. julija. AA. Vlada je objavila tedensko poročilo o položaju v Indiji, ki je bilo izročeno članom parlamenta.

Poročilo navaja, da je bil najvažnejši dogodek minulega tedna izjava indijske vlade, da je izvršni odbor vseindijskega kongresa nelegalna organizacija. Imenovani odbor šteje 15 članov, ki so igrali dolgo časa v vodstvu in organizaciji gibanja za državljansko neposlušnost veliko vlogo. Niso se mo pozivali občinstva, naj ne plačuje davkov in naj krši zakone, temveč so tudi pozivali vojaštvo in policijo k uporabi. Zato sta bila predsednik odbora Pandith Nehru in tajnik aretirana in obsojena na šest mesecev navadnega zapora. Pri tej priliki so priredili nacionalisti v raznih mestih žalne dneve in demonstracije, ki so pa potekle mirno.

Položaj na bombayskem trgu je nadalje nezadovoljiv. Kljub agitaciji kongresa se je situacija v nekaterih ozirih zboljšala. Položaj na mejah se naglo normalizira. V okrajih Gujerat je nekaj znakov, da izgubljajo gibanje na svoji moči. Med prebivalstvom se vedno bolj utrjuje prepričanje, da se bo gibanje za državljansko neposlušnost ponesečilo. Trgovski in industrijski krogi se vedno v večjih skrbih zaradi posledic agitacije. V indijskih političnih krogih narašča vse bolj gibanje za ustavno rešitev političnih problemov in mohamedanci polagajo posebno veliko važnost na londonsko indijsko konferenco, kjer bodo predložili svoje zahteve. Če prav položaj še ni stabilen, je kljub temu veliko boljši kakor pred nekaj tedni.

Angleški politiki o spomenici bančnikov

Konservativni politiki pozdravljajo pokret bančnikov za uvedbo zaščitne carine, liberalni in delavski pa ga odločno odklanjajo

London, 8. julija. AA. V angleški politični javnosti vlada za spomenico angleških bančnikov, ki zahtevajo zaščito za angleške proizvode in carine prosto imperijalno trgovino, še vedno veliko zanimanje. V Birminghamu je govoril sir Austen Chamberlain, ki je primerjal spomenico bančnikov s poročilom delavskih zvez in dejal, da so bančniki popolnoma izpremenili svoje mnenje v carinskem vprašanju. V Tonterdenu je govoril bivši konservativni trgovinski minister sir Philip Cunliffe, ki je naglasil, da je spomenica toliko večje važnosti, ker so jo podpisali nekateri, ki so bili nedavno še najzvestejši pristaši svobodne trgovine.

Liberalni voditelj sir Herbert Samuel je

v svojem govoru ostro kritiziral manifest bančnikov. Dejal je, da ne govore podpisniki manifesta v imenu ustanov, ki jih zastopajo in nadalje naglasil, da bi uvedba zaščitnih carin povzročila trajno negotovost v trgovini in splošno podražitev živila.

Zakladni minister Snowden je izjavil, da je od 14 oseb, ki so podpisale spomenico, le polovica bančnikov. Minister je pri tem naglasil, da je predzno, če se ti ljudje proglasijo za zastopnike finančnega sveta.

Zunanji minister Henderson je v Cromerju dejal, da ni resnična vest lorda Reaverbrooka, da se bo izjavilo 200 delavskih poslancev za imperijalno prosto trgovino, ker delavski poslanci še daleko ne odobravajo Beaverbrookove politike.

Sodelovanje civilnega letalstva

V Ženevi se je danes sestala komisija za ustvaritev pogojev sodelovanja med civilnim letalstvom posameznih držav

Ženeva, 8. julija. AA. Danes se je v Ženevi sestala komisija za sodelovanje med civilnim zrakoplovstvom. Ta komisija je bila ustanovljena na željo, ki jo je leta 1927 izrazil odbor zrakoplovnih strokovnjakov mednarodnega zrakoplovstva pripravljalni komisiji konference za razorožitev. Že leta 1927 je namreč nastalo prepričanje o potrebi gospodarskih sporazumov med civilnim zrakoplovstvom raznih držav. Drugi razlog za ustvaritev te komisije je bila tretja generalna konferenca o prometu in transportu leta 1927, ki ji je bil smoter proučevanje vprašanja mednarodne organizacije v zrakoplovnem prometu. Na podlagi tega je imela komisija svojo prvo nalogo v tem, da dožene, s kakšnimi metodami bi se dalo doseči čim tesnejše mednarodno sodelovanje v smislu istočasne dosege večjih dohodkov v zrakoplovstvu in razvoja mednarodnega prava za zračni promet. Komisijo tvorijo strokovnjaki, predseduje ji g. Louis Broucher. Zastopani so v njej Nemčija, Belgija, Francija, Španija, Velika Britanija, Italija, Japonska, Poljska, Holandija, Švedska, Svica in Jugoslavija. Razen teh držav je tudi vlada severo-ameriških Zedinjenih držav sporočila, da bo imenovala strokovnjake, ki naj sodelujejo pri delu komisije. Na prvem zasedanju bodo komisiji predloženi rezultati nekaterih pripravljanih proučevanj, ki se tičejo:

2.) zveze med vlada in podjetji civilnega letalstva;

3.) načel raznih mednarodnih konvencij, ki bodo regulirali zračni promet;

4.) zvez med civilnim in vojaškim letalstvom.

Ti različni problemi, ki jih je treba proučiti, so bili poverjeni g. Broucheru, glavnemu uredniku lista »Aeronautique«; gosp. Opikofu, prof. instituta za zračno pravo v Kodanju; g. Casopardonu, šefu oddelka italijanskega ministrstva za zrakoplovstvo; in brigadnemu generalu Grovessu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.705. — Berlin 13.46. — Bruselj 7.8872. — Budimpešta 9.8877. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 797.37. — London 274.21 — 275.01 (274.61). — Newyork 56.33. — Praga 167.51. — Pariz 220.95 — 222.95 (221.95). — Trst 295.45.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.125, Pariz 20.26, London 25.06, Newyork 515, Bruselj 71.97, Milan 26.97, Madrid 60.25, Berlin 122.81, Dunaj 72.76, Sofija 3.74, Praga 15.285, Varšava 57.50, Budimpešta 90.225, Bokarešta 3.06.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Avgustus Muir:

Krog zločinov

Roman

— Toda v vašem prejšnjem stanovanju sem imela vtis, da hoče nekdo zvedeti, kje zdaj stanujete. — Znova je umolknila, toda njene besede so dosegle popoln uspeh. — Zdelo se mi je potrebno povedati vam to, Molly. Mislim, da bo to v vašo korist. Če hočete utajiti svoje sedanje bivalje, morate biti nekaj tednov zelo previdni. Če bi bilo še kaj, kar bi mogla storiti za vas, mi kar povejte. Da ne pozabim, profesor Caspian bi rad govoril z vami v svoji sobi. Pozvonite vam, čim bo pripravljen.

Ko je gospodinja odšla, je stala Molly zamišljena. Kdo bi mogel vpraševati po njej pri njeni prejšnji gospodinjici? Kaj če se je kdo zanimal, kaj je počela zadnje štiri mesece, ko je v svoji naivnosti pomagala Johnu Warnerju razpečavati ponarejene bankovce? Policija ali pa...

Znova je vstal pred njo obraz Marica Sternholda z velikimi očmi, blizal se ji je vedno bolj, dokler ni odskočil od te meglenne senice, kakor da je stal pred njo živ iz mesa in krvi.

Staro, zaprašeno torbico je odnesla v svojo spalnico in sklenila je izprazniti jo takoj, da bi ji ne bila v napotje. Šele po dolgem prizadevanju se ji je posrečilo zasukati ključek v ključavnicu. Ključavnica je bila močno opraskana, toda Molly tega ni opazila. Iz torbice je vzela najprej štirinogato starinsko šatuljo za nakit. Sledil je sveženj obdelanih fotografij in posnetkov. Zdelo se ji je, da so bile to slike njene matere, zanesljivo pa ni vedela. Fotografije so bile stare, svetlo rjave barve, a obrazi na njih so bili neznani.

Zdaj jih je obračala po rokah in ogledovala. Dobro se je spominjala, kdaj je imela zadnjič v rokah ta sveženi. Od takrat ga je moral nekdo imeti v rokah, kajti manjkalo je šest starih fotografij.

Molly si je grizla ustnice. Kakšen interes bi mogel imeti kdo na starih fotografijah? Njen pogled se je vrnil k opraskani ključavnici. Torbico je nekdo nedavno odprl. Brž je stresla v naročje vse, kar je bilo v njej. Nič se ni bilo izgubilo. Nič — razen — Molly je znova premetala vso ropotijo po naročju. Da, manjkalo je srebrni medaljonec. V njem je bila miniatura slika zelo stare sivolase dame, katero pa Molly ni poznala.

Kaj je pomenila ta tatvina? Zdelo se ji je brezpomembna. Veselilo jo je pa, da je bolj pazila na medaljonec, v katerem je bila krasno izdelana kameja z imenom njene matere »Marica« na zgornji strani. Ta medaljonec ji je bil najdražji.

Stopila je k predalčku svoje toaletne mize, kjer je imela medaljonec spravljen. Začela ga je nervozno iskati.

Molly je omahnila vsa iz sebe na blazinico ob vznožju svoje postelje. Prepričala se je, da je nekdo prebrskal

vse njene stvari. Kakor druge spominja se na njeno zgodnjo mladost, tako ji je bil ukraden tudi medaljonec.

Glas iz groba

Koraki v sosedni sobi so jo zdramili iz težkih misli. Brž je vstala in odšla v svoj kabinet. George Bentley je bil baš položil nazaj adresar, katerega si je bil izposodil prejšnji večer.

— Dobro jutro! — Njegov pozdrav je bil radosten. Pri pogledu na njen blede obraz se je pa ustrašil.

— Kaj se je zgodilo, draga moja? Odkimala je z glavo.

— Nič, hvala.

— Hm. — Pogledal jo je začudeno, potem je pa sedel na stolček k diktafonu. Kakor da hoče napeljati pogovor v drugo smer, je pokazal na aparatur, rekoč:

— Imeniten izum. To je bila ideja mojega očeta, da dobi za laboratorij diktafon. Nekdo mu je pravil, da ima diktafone v vseh večjih ameriških laboratorijih. Caspian je kupil enega kmalu potem, ko je izginil moj oče.

Nekaj časa je molčal, potem je pa vprašal Molly:

— Sem vam že pravil, da je moj oče brez sledu izginil in da je najbrž umrl?

Molly je prikimala.

— Dejali ste, da je bil zelo potr.

— Da, bil je zelo potr — potem smo ga pa nekega dne izgubili. Vsi so mislili, da je skočil v vodo. — George je globoko vzdihnil. — Nekega dne pridem resnici do dna. To je skoro vse, za kar živim — to, da bi nadaljeval očeto delo. Ta slavni izum sublimacije premoaga je bil njegova ideja, ki je privedla Caspiana na pravo pot.

George je zrl pred se in glas mu je upadel, kakor da misli na glas.

— In vednar, priznamo Caspianu njegovo zaslug, priznamo Sternholdu njegovo zaslug — delala sta čudeže, odkar je moj oče izginil. Nisem mislil, — s prsti je nervozno bobnal po mizi — nisem mislil, da bi mogla kaj doseči brez njegove pomoči. Toda dosegla sta. Bližamo se koncu. Moje delo je skoro že končano.

Molly ga je plaho pogledala.

— To vendar ne pomeni, da zapustite profesorja Caspiana?

— Upajmo, da mi bo profesor toliko hvaležen, da me ne odpusti. — se je zasmejal George. — Da ne pozabim, če se ne motim, ste včeraj trdili, da imate zvečer nekakš

nekakš.

— Da.

— Ste se kmalu vrnil, je?

Molly ga je presenečeno gledala.

— Vrnili ste se pet minut po odhodu iz mojega stanovanja, — je dejal George počasi. — Koma sem se vrnil domov, sem zagledal luč v vaši sobi.

Molly je pogledala skozi okno. Pozabila je bila, da vidi George njeno okra iz svojega novega stanovanja na nasipu sv. Petra. A v njeni sobi je bila luč! To je bilo tvoj v trenutku, ko je nekdo brskal po njenih stvareh in ji ukradel medaljonec. Zdaj je bila prepričana, da je bila njena torbica odprta šele v profesorjevi hiši.

Šest žen Henrika VIII

Ljubavne pustolovščine angleškega kralja, ki je spravil s sveta tri žene in katerega je ugnala v kozji rog ženska

Anatol France je nam v eni svojih zelo prepričljivih študij dokazal, da podlaga zgodbe o Plavogradcu ni zgodovinska resnica, temveč hudobnost obrekovalcev. Bernard de Montragoux je torej očistil, vendar pa naltimo v zgodovini srednjega veka in renesanse na mnoge zakonske moze, katerim bi zelo dobro pristojal naziv Plavogradec z vsem, kar iz njega sklepamo. Najpomembnejši med njimi je bil angleški kralj Henrik VIII. Zanimivo je, da je bil ta, po svojih pustolovskih slavi vladar, prva leta za konskega življenja enako vzoren mož in oče, kakor Ludvik XV. Njegova žena, Katerina Aragonka ni imela nobenega povišanja pritoževati se, čeprav je bila nekaj let starejša od njega. Svojo pustolovsko karijero je začel šele v času, ko je bila njegova edina hčer, Marija že polnoletna in ko se je oglasila razlika v starosti zakoncev.

Takrat je priredil kardinal Wolsey v gradu Hampton Court sijajno pojedino, o kateri je dejal Holinshed, da se je udeležencem zdelo, da gledajo v nebesa. Henrik VIII. je opazil na pojedini med mnogimi damami črnolasko očarljivega smehljaja Ano Boleynovo, ki sicer ni bila lepa, pač pa je znala zelo dobro koketirati. Kralja je ujela v svoje mreže tako temeljito, da je sklenil ločiti se od svoje priletnice. Ko je papež odklonil dovoljenje, se je kralj kratkoma po glavarja angleške cerkve, vse formalnosti gled ločitev je opravil sam in se poročil z Ano. Ana se pa ni dolgo veselila angleške krone. Kralj se ni ustavil pri eni ljubavi pustolovščini. Kakor lev, ki prvič okusi kri, tako je postal tudi on žejen ljubezni in kmalu se je zaljubil v mlado, lepo Jano Seymourovo, kateri se je morala Ana takoj umakniti.

Da se docela otrese svoje druge žene, jo je kralj obdolžil brez vsakega povišanja zakonske nezvestobe in jo dal usmrtili. Leto dni pozneje je pa Jano pri porodu sinčka umrla. Ko je namreč zdravnik vprašal kralja, katero življenje mu je ljubše, materino ali otrokovo, je dal kraj prednost otroku in tako je morala Jano umreti.

Cetrta Henrikova žena je bila nemška princesa Ana Clevska. Slikar Holbein je bil napravil njen portret in čim ga je Henrik zagledal, se je do ušes zaljubil v original. Ko je pa prispeval v Anglijo in ko se je prepričal, da je na sliki lepša, nego v resnici, je dal usmrtili nesrečnega ministra, ki mu je bil svetoval, naj se poroči z njo. Ani je pa predlagal ločitev. Iz strahu pred usmrtno je rada privolila v ločitev, kar je kralju tako ugajalo, da ji je priznal po ločitvi visoko rento.

Cudno je, da je našel Henrik VIII. po vsem tem še peto ženo. Katerini Howardovi se je zdela angleška krona tako imenitna, da je bila pripravljena tvegati za njo svoje mlado življenje. Njeno melanholično obličje je znano s portretov slavnega slikarja. Na sli-

kah je blede, otožna, črnolasa in v roki drži rdečo rožo. Kralj se je je pa kmalu naveličal, obtožil jo je nemoralnega življenja še pred poroko in smrtno obsodbo je brez pomisleka potrdil. Nesrečnica ga je hotela kleče prositi usmiljenja, toda surovi stražarji jo niso pustili k njemu.

Šesta Henrikova žena je bila Katerina Parry, katero bi bila najbrž zadela usoda njenih prednic, da ni bila tako bistroumna in hladnokrvna. Debatirala je večkrat s kraljem o raznih teoloških problemih in ker je bila visoko naobražena, ga je večkrat ugnala v kozji rog. Martin Luther je nekoč dejal, da je Henrik VIII. kronan osel. To »stvarno ugotovitev« je moral spraviti kralj mirno v žep. Ni pa mogel trpeti, da bi se igrala z njim ženska. Intelktualno je zaostajal za njo in ker si ni znal pomagati drugače, je zapovedal, naj jo obtožijo krivoverstva. Čim je Katerina to zvedela, mu je padla solznih oči okrog vratu, češ da mu v debatah nasprotuje samo zato, da bi pozabil na bolečine, ki mu jih povzroča revmatizem. Kralj je prekal svoje povelje in živel s Katerino v miru do svoje smrti. Katerina je bila med mnogimi edina ženska, ki je znala Henrika VIII. ukrotiti.

Psi kot tihotapci

Pes se zna svojemu gospodarju docela prilagoditi in mu je tako vdan, da žrtvuje v službi zanj celo svoje življenje. Nov dokaz pasje zvestobe so spopadi, ki se odigravajo skoro vsako noč med psi-tihotapci in carinikov v velikih gozdovih na francosko-belgijski meji. Meja je dolga 150 km in iz Belgije tihotapijo v Francijo tobaki na debelo. Tobak je v Franciji tako drag, da zaslužio tihotapci pri 10 km belgijskega tobaka do 1000 dinarjev. Ta velika razlika v ceni tobakovih izdelkov zapelje mnoge v tihotapstvo.

Francoski cariniki pa stražijo mejo tako vestno, da je tihotapstvo tobaka zelo riskantna stvar. Poleg izgube draga tobaka je tihotapec v vedni nevarnosti, da ga zadene stroga kazen. Da se izognejo vsaj kazni, si pomagajo tihotapci s psi. Psi imajo skrite na belgijskih tleh pri pomočnikih francoskih tihotapcev, ponoči jih pa spuste s tovorom čez mejo. To so večinoma ovčaki, ki pridejo čez zastraženo mejo z redkimi izjemami hitro in neopazeno, na določenem kraju pa izroče tihotapcu blago. Proti tem pomočnikom tihotapcev so cariniki brez moči. Ustreliti ali celo ujeti štirinogega tihotapca je zelo težko. Ker si niso znali pomagati drugače, so poklicali cariniki na pomoč tudi pse, s katerimi patrolirajo ob meji in zasledujejo štirinogega tihotapca.

Po poročilu francoskega finančnega ministrstva straži zdaj francosko-belgijsko mejo 1007 psov. Med temi

sovražniki tihotapcev in njihovimi tovariši, ki pomagajo tihotapiti tobak, pride pogosto do krvavega spopada, ki se konča navadno s smrtjo ali težkimi ranami tihotapskih psov, kajti ti se ne bore samo s svojimi tovariši, temveč tudi z oboroženimi cariniki. Včasih se pa konča spopad tudi s porazom in smrtjo štirinogih carinikov. Tihotapci opremijo svoje pse z močnimi ovrtniki, ki imajo na zunanji strani kratke, zelo ostre žeblice, ob katere se napadalcu pošteno opraskajo. Na ta način je izgubil življenje najstarejši pes francoskih carinikov Medor. Našli so ga vsega razmesarjenega na meji, zmagovalec je pa srečno odnesel pete v gozd, kjer ga je čakal gospodar tihotapec.

Ljubezen dobro nese

Nedavno smo poročali, da so oblasti izsledile dobro organizirano družbo trgovcev z dekleti, ki so spravili že mnogo žrtev iz Evrope v Južno Ameriko. Poročali smo tudi, da mnogih deklet niso odpeljali v južnoameriške javne hiše proti njihovi volji, temveč da so šla prostovoljno in da se večinoma nočejo vrniti v Evropo. To potrjujejo sami južnoameriški listi, ki pišejo med drugim:

»Neprestano dobivamo poročila o izkoriščanju žen in deklet, večinoma židovk. Izkoriščajo jih njihovi ljubčki, moške in gospodarji.« — Tu je treba pripomniti, da v Južni Ameriki glede morale niso tako strogi in ozkosrdni, kakor smo pri nas. V mnogih primerih odstopi fant ljubico ali pa mož ženo proti nagradi za nekaj časa svojem prijatelju. Isti list piše dalje: »Toda človek bi ne slutil, da posluje v našem mestu (Buenos Aires) že mnogo let poljsko-židovska organizacija, broječa nad 450 članov, z lastnim razkošno opremljenim društvenim domom. To organizacijo so oblasti nedavno odkrile.«

Izkoriščevalcem žen in deklet pravijo v Južni Ameriki »kafejni«. Ime je nastalo iz izraza kaftan. Organizacija trgovcev z dekleti je bila odkrita s pomočjo neke zapeljane žrtve, kateri je njen »zaščitnik« ukradel 90.000 pezov. Kako imenitno žive južnoameriške prodajalke ljubezni, priča ta primer, kajti dotična prostitutka je bila okradena skoro za dva milijona Din. Dekle je prispelo v Južno Ameriko brez belica in je v kratkem zaslužio milijonsko premoženje. Člani organizacije, ki se je imenovala »Zwi Migdal«, so se razpršili po ovadbi na vse strani. Policija jih išče, toda vseh najbrž ne bo našla. Pri hišni preiskavi so našli seznam vseh članov in vsa židovska občina pomaga sodniku doktor Ocampu, da spravi kafejne čimprej pod ključ, navzlic temu se pa mnogi še vedno skrivajo. V Rio de Janeiro sta bila aretirana predsednik družbe in njen glavni blaginjak. Zanimivo je, da so odpotovala vsa dekleta v Južno Ameriko prostovoljno in da so vsa židovskega pokolenja. Trgovci so jih izvalili pod pretežno močvirje ali dobre službe in šele tam so bile prisiljene vstopiti v javne hiše.

ZAHVALA

nenadni, tragični smrti predragega prijatelja, gospoda

ANTONA ZDOLŠKA

učitelja v Celju

se vsem, ki so z nami sočustvovali in ki so spremili nepozabnega pokojnika na njegovi poslednji poti, kakor tudi vsem, ki so položili na njegovo krsto cvetje in vence, najprišrčnejše zahvalujemo.

Še posebno zahvalo pa moramo izreči č. duhovščini, zastopniku sreskega načelnika g. podnačelniku Klobiču, okoliškemu županu g. Miheleču, dalje upravitelju g. Voglarju, učitelju g. Gobcu, prof. g. Mravljaku, odvetniku g. dr. Milku Hrašovu in upravitelju g. Gosaku za prelepe, iskrene poslovilne besede, dalje vsem stanovskim, lovskim, planinskim in ribiškim tovarišem ter zastopstvu armade za izkazano zadnjo čast in končno še njegovi ljubljani mladini, kateri je posvetil vse svoje znanje, življenje, delo in ljubezen, za genljivo slovo, poslovilno pesem, okrasitev groba in polnoštevilno spremstvo k njegovi zadnji postelji na okoliškem pokopališču.

Še enkrat najiskrenejša zahvala vsem in za vse!

Ohranimo pokojnika v neizbrisnem, ljubem spominu!

Celje, dne 8. julija 1930.

Žalujoča rodbina Stante-jeva.

Antiseptično prepiran

Čuvajte svoje največje blago — ZDRAVJE dokazano nedosegljivo!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo! — Najmanjši oglas 5 din.

Več tesarjev

(dobrih) sprejme tverda Jos. Kregar, Ljubljana, Kodeljevo. Plača po dogovoru. 1973

Smrekovo lubje

v vsaki količini kupuje stalno tverda škrob Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. Telefon 2595. 1974

Za stavbe

vsakovrsten sub tesan in zagran les, ladijska tla ceno od daja Fran Suštar, Dolenjska cesta, telefon 2424. 60/7

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkostem želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 58/1

Nova stavba

s stanovanjem, pisarno, obsežno skladišče, kleti, primeren za trgovino, večjo obrt ali podjetje, napredaj v Lescah ob cesti proti Bledu, cena 160.000 Din. Pojasnila daje Jakob Kapus, Nova vas, Lesce. 2004

Fotografski atelje

išče učenca ali učenko in pomočnika četudi ni popolnoma vešč, samo iz poštene družine, pod zelo ugodnimi pogoji. Stalen posel, slovenska obitelj. Fotoatelj Jadran, Zagreb, Vlačka ulica 75 a. 2005

Najnovejša moda
Elegantni vzorci
Bogata izbira

Crepe de Chine
Crepe Georgette
Crepe Mongol
Crepe Satin
Veloutine
Foulard
Moiré
Taffet
itd.

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Ob peti uri zaključimo prodajo srečk.

Vse cenjene posestnike naših srečk vljudno obveščamo, da bomo po vsakem žrebanju priobčevali številke izžrebanih srečk v »Jutru«, »Slov. Narodu«, v Mariborskem večerniku »Jutra« ter v tedniku »Dobrovina«. — Opozorjamo ponovno vse igralce, da ima vsako kolo pet razredov ter da je treba srečke za vsak razred pravočasno obnoviti, sicer ima hranilnica pravico, srečko prodati drugim interesentom. — Izgled, da se zadene v 1. razredu kak večji dobiček, je zaradi malega števila večjih dobitkov, slab; največ izgleda je seveda v V. (milijonskem) razredu, ki je bogat na velikih dobitkih. O rokih za obnovo srečk bomo naše cenjene igralce opozarjali v zgoraj omenjenih listih.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19